

Kontaktperson:
Vår dato: 08.08.2018
Vår referanse: 18/1
Rundskriv erstatter:

Rundskriv til forskrift om tilskudd ved frakt av rein i forbindelse med slakting

[Forskrift om tilskudd ved frakt av rein i forbindelse med slakting](#) ble fastsatt av Landbruks- og matdepartementet den 17. juni 2009 og sist endret ved forskrift av 26. juni 2018 nr. 1027.

Forskriften er hjemlet i Stortingets årlige budsjettvedtak om reindriftsavtalen, som er en næringsavtale mellom staten og Norske Reindriftssamers Landsforbund. Budsjettvedtaket er hjemlet i Grunnloven § 75. Hjemmelsgrunnlaget har betydning for hvilke reaksjoner som kan vedtas etter forskriften. Forskriften har f.eks. ikke noen tvangshjemmel.

Dette rundskrivet gir veiledning til reglene i forskriften. Kapittelinnvidlingen følger paragrafene i forskriften. I tillegg til rundskrivet kan de styrende dokumentene ([Landbruks- og matdepartementets tildelingsbrev](#), [Meld. St. 32 \(2016-2017\)](#), [Jeløy-plattformen](#), [Reglement for økonomistyring i staten](#), [Reindriftsavtalen 2018/2019](#) og [Prop. 92 S \(2017-2018\)](#)) være momenter ved tolkning av forskriftens bestemmelser.

Forskrift, rundskriv og søknadsskjema er tilgjengelig på hjemmesiden til Landbruksdirektoratet – www.landbruksdirektoratet.no.

Innhold

RUNDSKRIV TIL FORSKRIFT OM TILSKUDD VED FRAKT AV REIN I FORBINDELSE MED SLAKTING	1
1. BEGREPSAVKLARINGER OG SAKSBEHANDLING.....	4
1.1 FORMÅLET MED RUNDSKRIV	4
1.2 BEGREPSAVKLARINGER OG PRESISERINGER	4
1.3 DET GEOGRAFISKE VIRKEOMRÅDET FOR FORSKRIFTEN.....	4
1.4 DE FORSKJELLIGE FORVALTNINGSORGANERS ROLLE I TILSKUDDSBEHANDLINGEN	4
1.5 HVEM KAN SØKE OM TILSKUDD?	4
1.6 HVEM KAN KLAGE?.....	5
2. TIL § 1 - FORMÅL	5
3. TIL § 2 - VILKÅR.....	5
3.1 VILKÅR 1 (BOKSTAV A).....	5
3.2 VILKÅR 2 (BOKSTAV B).....	5
3.3 VILKÅR 3 (BOKSTAV C).....	6
3.3.1 Om unntak fra rapportering av fødselsnummer.....	6
3.3.2 Om dispensasjon fra fristen til rapportering.....	6
3.4 VILKÅR 4 (BOKSTAV D).....	7
3.5 VILKÅR 5 (BOKSTAV E).....	7
4. TIL § 3 - BEREGNING AV TILSKUDD.....	8
4.1 FØRSTE OG ANNET LEDD	8
4.2 TREDJE LEDD.....	8
5. TIL § 4 - KRAV TIL SØKNAD	8
5.1 FØRSTE LEDD	8
5.1.1 Generelt om adgang til dispensasjon.....	8
5.1.2 Om adgang til dispensasjon i unntakssituasjoner.....	9
5.1.3 Om saksbehandling i tilfeller der utførende slakteri får utsatt rapporteringsfrist.....	9
5.2 ANNET LEDD	9
6. TIL § 5 - SAKSBEHANDLING.....	10
7. TIL § 6 - OPPLYSNINGSPLIKT OG KONTROLL	10
7.1 FØRSTE LEDD	10
7.2 ANNET LEDD	11
7.3 TREDJE LEDD.....	11
8. TIL § 7 - RETTING AV FEILUTBETALINGER.....	12
9. TIL § 8 - AVKORTING MV.	13
9.1 FØRSTE LEDD	13
9.1.1 Om simpel uaktsomhet.....	14
9.1.2 Om grov uaktsomhet og forsett.....	14
9.1.3 Når skal bestemmelsen i § 8 første ledd brukes?.....	14
9.2 ANNET LEDD	15
9.2.1 Virksomhet i strid med lover og regler for reindriftsnæringen.....	15
9.2.2 Vedtak om at lov eller forskrift er overtrådt	15
9.2.3 Annet ledd annen setning.....	16

10. TIL § 9 - INNKREVIING AV TILBAKEBETALINGS- ELLER AVKORTINGSBELØP	16
10.1 FØRSTE LEDD	16
10.1.1 Forutsetninger for innkreving	16
10.1.2 Om motregning.....	17
10.2 ANNET LEDD.....	17
10.2.1 Om aktsomhetskravet.....	18
10.2.2 Om grov uaktsomhet og forsett.....	18
11. TIL § 10 - KLAGEADGANG	18
12. SANKSJONSMULIGHETER	19

1. Begrepsavklaringer og saksbehandling

1.1 Formålet med rundskriv

Formålet med dette rundskrivet er å skape en enhetlig, lik og juridisk riktig behandling av søknader om frakttilskudd.

1.2 Begrepsavklaringer og presiseringer

«*Den som bærer kostnadene for frakt*» betyr i forskriften den som har hatt utgifter til frakt av rein i forbindelse med slakting i form av betaling til fraktselskap/transportør, utgifter til drivstoff og vedlikehold ved egentransport mv. Dette dokumenteres ved at søker legger ved kvitteringer for betaling til transportselskapet/transportør eller kontoutskrift der betalingene fremkommer.

Ved egentransport er det tilstrekkelig å krysse av på søknadsskjemaet for dette, uten å sende inn annen dokumentasjon. Med egentransport menes tilfeller der søker har egne lastebiler/tilhengere som de bruker for å frakte rein fra samlingsgjerdet til slakteri eller fra slakteri til foredlingsbedrift.

«*Reindriftsmyndighetene*» betyr i forskriften det forvaltningsorganet som er gitt myndighet til å behandle saker etter denne forskrift. Disse forvaltningsorganene er Landbruksdirektoratet som førsteinstans, og Landbruks- og matdepartementet som klageinstans.

«*Den som slakter rein*» betyr i forskriften et godkjent slakteri.

«*Godkjent slakteri*» betyr i forskriften et slakteri godkjent av Mattilsynet med godkjent klassifisering, som er kurset av Animalia. Klassifisøren foretar klassifisering av rein som slaktes, jf. rapporteringsforskriftens krav.

1.3 Det geografiske virkeområdet for forskriften

Virkeområdet for forskriften er Norge. Det ytes ikke tilskudd til frakt av levende rein og skrott som er slaktet i utlandet, f. eks. Finland og Sverige. Grunnen til dette er at reindriftsmyndighetene ikke har hjemmel til å få utlevert opplysninger for etterfølgende kontroll av utenlandske slakterier, noe som følger forutsetningsvis av § 15 annet ledd i Reglement for økonomistyring i staten.

1.4 De forskjellige forvaltningsorganers rolle i tilskuddsbehandlingen

Landbruksdirektoratet er første instans for behandling av søknader om tilskudd til frakt av rein i forbindelse med slakting, jf forskriftens § 4. For disse vedtakene er det Landbruks- og matdepartementet (LMD) som er klageinstans og siste instans, jf forvaltningsloven § 28.

1.5 Hvem kan søke om tilskudd?

I henhold til forskriftens § 2 kan tilskudd ytes til «*den som har båret utgiftene ved fraktoppdraget*». Det er et krav om at transportør og kjøretøy har de nødvendige godkjenninger som gjelder for frakt av levende rein, jf forskrift om transport av levende dyr. Dette betyr blant annet at kjøretøyet som brukes til frakt av rein i mer enn 8 timer må

ha godkjenning for frakt av levende rein fra Mattilsynet. For frakt av rein under 8 timer er det ikke nødvendig med slik godkjenning.

1.6 Hvem kan klage?

Klageadgangen tilligger den fysiske eller juridiske personen som har båret kostnadene ved fraktoppdraget og har fått vedtak om frakttilskudd. Dette kan være for eksempel godkjent slakteri, oppkjøper, videreforedlingsbedrift mv.

Behandlingen av tilskuddssøknader skjer etter reglene i forvaltningsloven (heretter fvl), med mindre noe annet er bestemt.

2. Til § 1 – Formål

Forskriften har et tredelt formål som ønskes oppnådd ved frakttilskuddet. For det første, skal tilskuddet bidra til utjevning av pris på reinkjøtt til reineiere. Tilskuddet skal også bidra til konkurranse og økt slaktning og omsetning av reinkjøtt.

Den tredje delen av formålet er å bidra til mer slakt av rein før innflytting til høst- og vinterbeiter. Denne siste delen kom inn i § 1 i driftsåret 2013/2014. Da ble det åpnet for å innvilge tilskudd til frakt også av levende rein.

Ved tvil om tolkning av forskriftens øvrige bestemmelser kan formålsbestemmelsen trekkes inn som vurderingsmoment.

3. Til § 2 - Vilkår

Forskriftens § 2 oppstiller fem vilkår (a til e) som alle må være oppfylt for at det skal innvilges tilskudd for frakt av reinslakt. Det generelle vilkåret for å kunne innvilge tilskudd, er at søker er «den som bærer kostnadene for frakt» av:

- ✓ levende rein mellom 15. august og 31. oktober
- ✓ slakteskrotter mellom 15. august og 31. mars.

I perioden 01. november til 31. mars **gis det ikke tilskudd for frakt av levende rein**, jf formålet i § 1 om å bidra til mer slakt før innflytting til høst- og vinterbeiter.

3.1 Vilkår 1 (bokstav a)

Reinen må være fraktet minst 50 km, enten fra reineiers/siidaens/distriktets samlingsgjerdet til godkjent slakteri, eller fra godkjent slakteri til videreforedlingsanlegg.

3.2 Vilkår 2 (bokstav b)

Reinene må være slaktet på et godkjent slakteri. Liste over slakterier som er godkjent av Mattilsynet finnes på Mattilsynets nettsider. Godkjente slakterier, er merket med koden «SH» (Slaughter House). Oversikt over slakteriene finnes på følgende nettadresse:

http://www.mattilsynet.no/om_mattilsynet/godkjente_produkter_og_virksomheter/food_na_ringsmidler/section_3_meat_of_farmed_gamepdf.9272/binary/Section%203%20Meat%20of%20farmed%20game.pdf

Listen er imidlertid ikke fullstendig. Ved tvil må saksbehandler kontakte Mattilsynet for avklaring. Listen kan endres årlig.

3.3 Vilkår 3 (bokstav c)

«Den som slakter rein» må oppfylle krav til rapportering som stilles i forskrift om rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning. Begrepet er avklart i punkt 1.1.

For å oppnå tilskudd, må slakteriet ha rapportert innen fristen i rapporteringsforskriftens § 4, dvs den 15. i måneden etter slakting, og rapporten må inneholde opplysninger som er opplistet i rapporteringsforskriften § 5 bokstav a-q. Landbruks- og matdepartementet har den 28. august 2017 presisert at manglende eller feil rapportering fra slakteriets side stenger for at den som har betalt for frakt av de slaktede reinene, kan få innvilget frakttilskudd.

3.3.1 Om unntak fra rapportering av fødselsnummer

Ved slakt av umerket og ufordelt rein gjelder ikke kravet om rapportering av reineierens fødselsnummer, jf rapporteringsforskriften § 5 annet ledd bokstav a).

I utgangspunktet skal alle rein som slaktes, rapporteres på reineiers fødselsnummer, slik at fylkesmannen skal kunne behandle melding om reindrift og søknader om tilskudd. Hvis fødselsnummer ikke er rapportert, kan det som hovedregel ikke innvilges frakttilskudd for disse dyrene.

Hvert år blir det slaktet umerket rein som ikke er fordelt på reineier før slaktingen utføres. Det vil si at reinen verken er merket med reineiers registrerte reinmerke eller identifisert på annen måte, for eksempel med klips. Utbytte fra slike rein skal ikke danne grunnlag for kalveslaktetilskudd og produksjonspremie til siidaandelsledere, men tilfalle distriktet og inngå i distriktsfond, jf reindriftsloven §§ 36 annet ledd og 47 nr. 4.

Slakteriene har ikke adgang til å rapportere slike dyr på reineiers fødselsnummer. Det kan derfor ikke stilles krav til å rapportere fødselsnummer i dette tilfelle. Derfor anses slakterapporten som fullstendig selv om disse dyrene er ført på distriktets unike kode istedet for reineiers fødselsnummer.

3.3.2 Om dispensasjon fra fristen til rapportering

Forskrift om rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning inneholder krav i § 4 første ledd om at slakterapport skal sendes Landbruksdirektoratet innen 15. måneden etter at slaktoppdraget ble utført. I forskriftens § 4 tredje ledd er det lagt inn adgang for Landbruksdirektoratet til å innvilge dispensasjon fra tidsfristen i høstslaktesesongen. Siden fraktforskriften inneholder krav om at slakteriet som er brukt til slakteoppdraget har levert fullstendig slakterapport innen fristen, vil dispensasjonsadgangen ha betydning også for behandling av søknader om frakttilskudd.

Hvis slakteriet som ble brukt av søker om frakttilskudd/transportør har fått dispensasjon fra tidsfristen i rapporteringsforskriften for den perioden som frakttilskuddet søkes for, må søker krysse av for dette i søknadsskjemaet. Hvis dette er gjort, vil søker få frakttilskudd selv om slakteriet har oversittet fristen i rapporteringsforskriften § 4 første ledd.

Forutsetningen er at slakteriet har rapportert i tide i forhold til fristen i dispensasjonsvedtaket.

Selv om det er gitt dispensasjon til utførende slakteri til å levere slakterapporten etter den ordinære fristen i rapporteringsforskriften § 4, må søknad om frakttilskudd likevel leveres innenfor fristen i fraktforskriften § 4, da fraktforskriften ikke inneholder dispensasjonshjemmel.

3.4 Vilkår 4 (bokstav d)

Frakt av levende rein skal utføres til «*nærmeste slakteri*». Dette vilkåret erstatter tidligere bestemmelse om at slakting og/eller frakt skal skje på en «*rasjonell måte*».

Med «*nærmeste slakteri*» forstås det godkjente slakteriet som er geografisk nærmest samlingsgjerdet der reinen blir hentet. Reglene i dyrevelferdsloven kan imidlertid medføre at kravet om frakt til «*nærmeste slakteri*» må fravikes i enkelte tilfeller. Dyrevelferdsloven oppstiller krav til behandling av dyr, blant annet om at de ikke skal påføres «*unødige påkjenninger og belastninger*», jf lovens § 3.

Enkelte tilfeller er det ikke forsvarlig å frakte reinen til nærmeste slakteri hvis det vil medføre lang ventetid for reinen i gjerde/transport på grunn av slakteriets manglende kapasitet. Å la rein stå i slaktegjerdet i mange dager kan ikke sies å være i tråd med dyrevelferdsloven § 3. I henhold til alminnelig rettskildelære går lov foran forskrift ved motstrid. Derfor må vilkåret om å frakte til nærmeste slakteri også tolkes i lys av dyrevelferdsloven § 3.

Begrepet «*nærmeste slakteri*» i § 2 annet ledd bokstav d må, som følge av tolkningen i lys av dyrevelferdsloven § 3, bety «*nærmeste ledige slakteri*». Som regel vil dette sammenfalle med det slakteriet som er nærmest slaktegjerdet. I andre tilfeller må det dokumenteres at frakt til nærmeste slakteri ikke er forsvarlig. Slik dokumentasjon kan f. eks. være erklæring fra nærmeste slakteri om at det ikke hadde slaktekapasitet på transporttidspunktet.

Rene forretningsmessige avtaler, for eksempel at reieneier får bedre pris for kjøttet, vil ikke være grunnlag for å fravike det obligatoriske kravet om å frakte reinen til nærmeste slakteri.

3.5 Vilkår 5 (bokstav e)

Det er et krav om at transportør og lastebil/tilhenger som brukes til transport av levende rein har alle nødvendige godkjenninger og tilfredsstillende krav i forskrift om næringsmessig transport av dyr. Begrepet «*nødvendig*» avgrensner og synliggjør at det dreier seg om godkjenninger som er nødvendige for næringsmessig transport av dyr. De nødvendige godkjenningene kan være godkjenning av transporthenger fra Mattilsynet til frakt av levende rein mv.

Landbruksdirektoratet krever ikke at den som søker om frakttilskudd legger slike godkjenninger ved søknaden. Det forutsettes derfor at de som søker frakttilskudd har benyttet seg av transportør og kjøretøy som tilfredsstillende krav i forskriftens §2 annet ledd bokstav e. Landbruksdirektoratet kan imidlertid i kontrolløyemed kreve dokumentasjon på vilkåret i § 2 annet ledd bokstav e er oppfylt for de transportørene og kjøretøyene som er brukt av søker.

4. Til § 3 – Beregning av tilskudd

4.1 Første og annet ledd

I første ledd er det fastsatt følgende satser for tilskudd:

- ✓ kr. 40,- per dyr for frakt av levende rein og skrotter mellom 15. august og 31. oktober og
- ✓ kr. 30,- per dyr for frakt av slakteskrotter mellom 1. november og 31. mars.

4.2 Tredje ledd

Det innvilges kun ett tilskudd per rein. Dette betyr at søker ikke kan få tilskudd for frakt av ett og samme dyr, først levende fra samlingsgjerdet til slakteri, og videre som skrott fra slakteri til videreforedlingsanlegg. Det er heller ikke adgang til å få innvilget tilskudd hvis søker tidligere har mottatt tilskudd for frakt av det samme dyret.

I tilfeller der to aktører søker om frakttilskudd for ett og samme dyr, først levende og så som skrott, bør saksbehandler ringe til de to søkere og innhente opplysninger om hvem av dem som skal søke om tilskuddet. I de fleste tilfeller med leieslakt, har foredlingsbedriften og slakteriet inngått avtale om hvilke dyr hver av aktørene skal søke tilskudd for.

Vilkåret om at det ikke kan gis tilskudd to ganger for samme dyr, erstatter vilkåret i den tidligere forskriften om at det ikke kan gis mer enn ett tilskudd per slakteskrott, sammenholdt med vilkår i forskriftens § 2 om at det ikke må være innvilget tilskudd for det samme dyret tidligere. Vilkåret er vanskelig å kontrollere, da reinene som er oppgitt i søknad om frakttilskudd ikke er identifisert på avregningsnummer/førselsnummer til reineier. Antall dyr som det søkes tilskudd for må kryssjekkes med slakterrapporten. Hvis antall dyr det søkes frakttilskudd for, overstiger antall dyr i slakterrapporten, skal det ikke gis tilskudd for de overskytende dyrene.

5. Til § 4 – Krav til søknad

5.1 Første ledd

Søknaden skal sendes til Landbruksdirektoratet avdeling reindrift innen den 15. i måneden etter at fraktoppdraget er utført på et særskilt skjema. Søknadsskjemaet finnes på Landbruksdirektoratets hjemmeside [her](#).

5.1.1 Generelt om adgang til dispensasjon

Det finnes ingen adgang til å dispensere fra søknadsfristen i forskriften. Landbruks- og matdepartementet behandlet den 17. november 2016 en klage fra foredlingsbedrift på ikke innvilget søknad om frakttilskudd. I vedtaket uttalte departementet at søknadsfristen i § 4 første ledd er absolutt.

I henhold til § 4 første ledd er det en fullstendig søknad med all nødvendig dokumentasjon som skal være sendt inn innen fristen. Søknaden må tilfredsstillende alle vilkår i denne forskriften og rapporteringsforskriften §§ 4 og 5, og all dokumentasjon skal være vedlagt.

Det betyr at hvis slakteriet ikke har rapportert innen fristen i rapporteringsforskriften § 4, så vil ikke søknad om tilskudd til frakt bli ansett som fullstendig. Fra og med 15. april 2016 innførte Landbruksdirektoratet en ny forvaltningspraksis, der ufullstendige søknader sendt innen fristen og søknader sendt etter fristen, ikke vil bli realitetsbehandlet.

Hvis søknaden er sendt noen dager før fristen og er mangelfull, skal Landbruksdirektoratet snarest gjøre søker oppmerksom på dette ved å anmode om endringer i søknaden. Hvis søker retter søknadsskjema innen fristen i § 4, kan søknaden realitetsbehandles. Hvis slike opplysninger/dokumentasjon kommer etter fristen, skal søknaden avvises. Vedtaket om avvisning er et enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningslovens regler.

5.1.2 Om adgang til dispensasjon i unntakssituasjoner

Eventuell fravikelse av forskriftens krav må hjemles i den alminnelige lære om force majeure, som omfatter unntakssituasjoner. Med force majeure forstås en ekstraordinær hendelse eller omstendighet utenfor partens kontroll, som hindrer parten i å oppfylle vilkårene som stilles for å være berettiget tilskuddet. Eksempler på force majeure er brann, flom og svært omfattende dataproblemer som ikke lar seg løse samme dag eller i løpet av noen få dager.

I utgangspunktet må søknad sendes inn den 15. i måneden etter at fraktoppdraget er utført. Søkere kan derfor ha opptil en måned på å utferdige fullstendig søknad og sende den inn. Dersom fravikelse av forskriftens bestemmelser skal vurderes, må saksbehandler ta kontakt med jurist.

5.1.3 Om saksbehandling i tilfeller der utførende slakteri får utsatt rapporteringsfrist

En spesiell situasjon oppstår der slakteriet som har utført slakteoppdraget, har fått dispensasjon fra frist til rapportering etter rapporteringsforskriften § 4 tredje ledd. I slike tilfeller skal søknad om frakttilskudd fortsatt leveres innen fristen, og det skal krysses av i søknadsskjemaet at slakteriet har fått dispensasjon. Det skal angis dato for dispensasjonen i forskriften. Eventuelt frakttilskudd vil i slike tilfeller bli innvilget etter at slakteriet har levert slakterrapport innen fristen i dispensasjonsvedtaket.

5.2 Annet ledd

I annet ledd gis Landbruksdirektoratet avdeling reindrift adgang til å kreve den dokumentasjon som blir ansett for å være nødvendig av hensyn til forvaltning og kontroll.

Landbruksdirektoratet har som praksis å forespørre om fraktbrev fra transportør for å kunne kontrollere at fraktoppdraget er utført i henhold til forskriftens bestemmelser (som å finne sted hvor reinen er blitt lastet opp på transport, at frakten er blitt utført mellom sommerbeite og nærmeste godkjente slakteri mv.). Søker skal også vedlegge dokumentasjon på at han faktisk har båret utgifter ved fraktoppdraget i form av kvitteringer, regnskap, kontoutskrift og lignende.

Ved egentransport (der søker har egne lastebilder/tilhengere som brukes til frakt av rein) er det fortsatt nødvendig med fraktbrev for å sjekke avstand, antall rein og om reinen er fraktet levende eller som skrott. Vi forespør imidlertid ikke om kvitteringer for drivstoff eller lignende. Det holder at søker i søknadsskjemaet krysser av for «egentransport».

Fraktbrev og kvitteringer er ikke en del av søknaden, men dokumentasjon som Landbruksdirektoratet kan forespørre i kontrolløyemed, jf. fraktforskriften § 4 annet ledd. Fristen i § 4 første ledd praktiseres derfor ikke som absolutt når det gjelder dokumentasjon. I tilfeller dokumentasjon ikke er sendt innen fristen sammen med søknaden, skal saksbehandler sende ut purring til søker med frist på 2 uker fra purringen

kommer frem til mottaker. Søknaden må avvises hvis dokumentasjon ikke er sendt inn innen den nye fristen. Samtlige slakterier i Norge som har søkt tilskudd til frakt av slaktet rein i driftsåret 2015/2016, har blitt informert om denne praksisen per e-post den 15.01.2016.

6. Til § 5 – Saksbehandling

Landbruksdirektoratet avdeling reindrift (ARD) behandler og avgjør søknader om frakttilskudd. Saksbehandleren skal sende kopi av positive vedtak til saksbehandler for økonomi i ARD, slik at tilskuddet kan utbetales til søker. Det er ikke nødvendig å sende kopi av avslag.

For å kunne foreta en riktig utbetaling av tilskuddet, må saksbehandler for økonomi i ARD ha følgende opplysninger:

- ✓ søkers organisasjonsnummer
- ✓ kontonummer som tilskuddet skal utbetales til
- ✓ tilskuddsberegning fordelt på tidsrom og status på dyrene – angivelse på antall levende rein fraktet mellom 15. august og 31. oktober, antall reinskrotter fraktet mellom 15. august og 31. oktober og antall reinskrotter fraktet mellom 01. november og 31. mars, med delbeløp for disse tre typene frakt og totalbeløp for tilskuddet i sin helhet.

Antall rein som det er søkt tilskudd for sjekkes opp mot slakterrapporten for den omsøkte periode. I tilfelle slakterrapporten viser færre rein enn det er søkt tilskudd for, går slakterrapporten foran. Det kan også forekomme tilfeller der reinen var fraktet i en annen måned enn da slakteoppdraget var utført. Det skaper ingen utfordringer der reinen er fraktet som skrott i måneden etter at slakteoppdraget er utført. Hvis reinen er fraktet levende til slakteri i måneden før slaktingen, må saksbehandlingen av denne delen av søknaden avvendes til slakterrapporten for den aktuelle måneden er levert innen fristen i rapporteringsforskriften § 4.

Det forekommer ofte at Landbruksdirektoratet mottar søknad om frakttilskudd og tilskudd til kjønns- og aldersfastsetting samlet fra søker. I slike tilfeller kan vedtak om begge tilskudd gjøres i samme vedtaksbrev. Søknad om tilskudd til kjønns- og aldersfastsetting behandles i henhold til forskrift om rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning, med tilhørende rundskriv.

7. Til § 6 – Opplysningsplikt og kontroll

7.1 Første ledd

Den som søker om tilskudd har plikt til å gi «*alle opplysninger som reindriftsmyndighetene finner nødvendig for å kunne forvalte tilskuddsordningene, eller for å kunne oppfylle reindriftsavtalen*». I dette ligger at Landbruksdirektoratet kan kreve opplysninger som er relevante for saksbehandlingen, for å kunne oppfylle reindriftsavtalen iht. målsettingene der eller for å kunne foreta forsvarlig saksbehandling av den enkelte sak.

Typisk vil dette være opplysninger og dokumentasjon som fremgår av § 2 og § 4 annet ledd. Det er opp til Landbruksdirektoratet å bestemme hvilken dokumentasjon søker må

fremlegge for å få sin søknad realitetsbehandlet, så lenge de er relevante for saksbehandlingen. Dette er et nytt vilkår i forhold til tidligere forskrift.

Det er ikke hjemmel i forskriften til å fremtvinge oppfyllelse av opplysningsplikten. Hvis hjemmel til å kreve opplysninger brukes, må det vurderes hvorvidt forholdet omfattes av forvaltningsloven § 14, der forvaltningsorganet har plikt til å oppgi hjemmel for pålegget om å gi opplysninger, og parten får adgang til å klage over pålegget hvis parten mener at det ikke finnes en plikt eller lovlig adgang til å gi opplysningene. Parten må gjøres kjent med klageadgangen i forbindelse med pålegget. Klage over slik pålegg kan også være muntlig, så lenge den fremsettes innen 3 dager fra pålegget er mottatt.

Hvis tilskuddet er innvilget, men ikke utbetalt, kan Landbruksdirektoratet imidlertid holde tilskuddet tilbake etter forskriftens § 8 dersom opplysninger ikke gis. Hvis tilskuddet allerede er utbetalt, må Landbruksdirektoratet vurdere hvorvidt det skal kreves tilbakebetalt hvis dokumentasjon/opplysninger ikke fremlegges innen en gitt frist, jf. forskriftens § 9.

7.2 Annet ledd

Her gis reindriftsmyndighetene adgang til «*all bokføring, korrespondanse og optegnelser som vedkommer tilskuddet*» i tilsynsøyemed. Ordet «*vedkommer*» peker på at det må foreligge en saklig sammenheng og relevans mellom dokumentasjon og tilskuddet som utbetales. Innsynsretten til reindriftsmyndighetene er dermed begrenset til den relevante dokumentasjonen.

Når det gjelder revisorbekreftelse er dette tatt med som en «*kan*»-bestemmelse, da det etter departementets vurdering ikke er behov for et generelt krav om slik kontroll. Dersom opplysninger kreves lagt frem, må det vurderes om forvaltningsloven § 14 kommer til anvendelse.

For bokettersyn som ikke gjennomføres på et offentlig kontor, må det vurderes om forvaltningsloven § 15 kommer til anvendelse. Denne bestemmelsen regulerer tilfeller der forvaltningsorganets granskning blir utført utenom offentlig kontor eller annet bestemt tjenestested.

Kontroll av tilskuddsmottakere etter denne forskriften er svært viktig da forskriften er hjemlet i Stortingets budsjettvedtak, slik at den ikke inneholder tvangshjemler eller sanksjonsbestemmelser. Kontroller skal foretas på bakgrunn av risikovurdering av den enkelte tilskuddsmottakeren, eller som stikkprøvekontroll.

Vurderingen av hvorvidt bestemmelsen skal benyttes skal gjøres i samråd med Landbruksdirektoratets jurister.

7.3 Tredje ledd

Reindriftsmyndighetene kan også foreta «*stedlig kontroll*» hos tilskuddsmottakeren. Dette er en «*kan*»-bestemmelse, slik at det må foretas en individuell vurdering hvorvidt stedlig kontroll er nødvendig i den enkelte sak. Dette er mer inngripende tiltak enn krav om innsending av opplysninger, slik at stedlig kontroll bør være forbeholdt saker der det er god grunn til å tro at opplysninger som er gitt ikke er riktige.

Avtalepartene har understreket på forskriftsmøtet av 13.06.2012, der en identisk bestemmelse ble tatt inn i forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag, at skriftlig saksgang skal benyttes i normale situasjoner.

Hvis bestemmelsen om stedlig kontroll vurderes brukt, skal det skje i samråd med forvaltningsorganets jurister. Hvis det under stedlig kontroll kreves å få fremlagt opplysninger eller dokumenter, bør det vurderes hvorvidt forholdet kommer under fvl § 14.

Hvis det foretas bokettersyn som ikke gjennomføres på et offentlig kontor eller «*annet bestemt tjenestested*», omfattes forholdet av fvl § 15, som regulerer slik granskning. Blant annet skal den som leder kontrollen, opplyse om formålet med kontrollen og oppgi hjemmelen for den.

Den som blir kontrollert har rett til å ha et vitne tilstede, noe han skal gjøres oppmerksom på, med mindre det er «*åpenbart hensiktsløst*», jf fvl § 15 annet ledd. Beslutning om å fremme kontrolltiltaket etter bestemmelsen om stedlig kontroll kan påklages straks, skriftlig eller muntlig, når vedkommende er tilstede og senest innen 3 dager. Den som blir kontrollert må opplyses om denne klageadgangen.

8. Til § 7 – Retting av feilutbetalinger

Med hjemmel i denne bestemmelsen kan Landbruksdirektoratet rette feil i utbetalt tilskudd ved etterbetaling eller krav om tilbakebetaling. Bestemmelsen avløser tidligere § 6 om at hele eller deler av tilskuddet kunne kreves tilbakebetalt «*dersom vesentlige forutsetninger for tilskuddet viser seg ikke å være oppfylt*».

Den nye § 7 er videre og gjelder også der søker ikke kan lastes for å ha bidratt til feilutbetalingen, for eksempel der det har skjedd feil hos forvaltningen, det er blitt skrevet et ekstra tall i søknaden ved feil og lignende. Bestemmelsen må ikke forveksles med hjemmel til avkorting i § 8.

Landbruks- og matdepartementet uttalte følgende til en identisk bestemmelse i forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag:
«*Av bestemmelsen fremgår det at Reindriftsforvaltningen (nå Landbruksdirektoratet – min merknad) kan rette feil i utbetalt tilskudd, enten ved etterbetaling eller ved krav om tilbakebetaling fra tilskuddsmottakeren (siidaandelen/tamreinlaget). Dette forutsetter omgjøring av det opprinnelige forvaltningsvedtaket, jf. forvaltningsloven § 35.*

Etterbetaling er først og fremst aktuelt i de tilfeller hvor det har blitt utbetalt for lite tilskudd og årsaken til feilutbetalingen skyldes forhold hos Reindriftsforvaltningen. Dersom årsaken til feilutbetalingen skyldes forhold hos tilskuddsmottaker, for eksempel ved feilopplysninger, er det ikke gitt at en etterutbetaling skal finne sted. Dersom Reindriftsforvaltningen har utbetalt korrekt tilskuddsbeløp i henhold til søknad, vil tilskuddsmottaker (siidaandelen/tamreinlaget) som hovedregel ikke ha krav på etterutbetaling. Dette til tross for at mottaker ville ha mottatt et høyere tilskuddsbeløp dersom riktige opplysninger hadde vært gitt.

Krav om tilbakebetaling av tilskudd er aktuelt i situasjoner hvor tilskuddsmottaker (siidaandel/tamreinlaget) har fått utbetalt for mye tilskudd. Dette gjelder uavhengig av om feilen skyldes forhold hos Reindriftsforvaltningen eller tilskuddsmottaker, og om

tilskuddsmottaker har innrettet seg i god tro. I slike situasjoner har tilskuddsmottaker fått midler han ikke hadde krav på, og hensynet til et korrekt oppgjør og en sikker forvaltning av offentlige midler må dermed som det klare utgangspunktet, veie tyngre enn hensynet til at mottakeren kan ha innrettet seg etter utbetalingen».

I situasjoner der det er blitt utbetalt for mye tilskudd i henhold til Landbruksdirektoratets vedtak, skal vedtaket om tilskudd omgjøres iht. forvaltningsloven § 35, hvis vilkårene for omgjøring foreligger. Siden omgjøring som utløser krav om tilbakebetaling er omgjøring til skade for den vedtaket retter seg mot, er det kun forvaltningsloven § 35 bokstav c som er aktuell i denne saken.

Saksbehandler må derfor vurdere hvorvidt vedtaket er ugyldig. I slike tilfeller vil feilen alltid ha «*virket bestemmende på vedtakets innhold*», jf. fvl § 41. Ugyldighetsvurderingen må derfor gjøres konkret på bakgrunn av samtlige forhold i saken. Hvis forvaltningen kommer frem til at vedtaket kan omgjøres, skal parten få forhåndsvarsel om dette i henhold til fvl § 16 med adgang til å uttale seg om saken, før det fattes et vedtak om omgjøring, jf § 35, og vedtak om tilbakebetaling.

Vedtak om omgjøring med hjemmel i fvl § 35 og vedtak om tilbakebetaling etter forskriftens § 7 er enkeltvedtak. Vedtak om tilbakebetaling følges opp i henhold til innkrevingsrutinene i § 9. Kopi av vedtaket om tilbakebetaling skal sendes til økonomiavdelingen i Landbruksdirektoratet avdeling reindrift med angivelse av kontonummer og organisasjonsnummer til søker.

9. Til § 8 – Avkorting mv.

9.1 Første ledd

Hvis søker «*uaktsomt eller forsettlig*» har gitt feil eller mangelfulle opplysninger som «*har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet*», kan hele eller deler av tilskuddet avkortes.

I merknadsdokumentet til forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag § 11 går det følgende frem:

«Et overordnet mål er å sikre forsvarlig forvaltning av samfunnets fellesmidler. Departementet ser det derfor som rimelig at den som klanderverdig tilegner seg høyere tilskudd enn man er berettiget til, må regne med å kunne tape på dette.

Selv om det ikke følger direkte av forskriftens ordlyd, har forvaltningen adgang til å tilbakeholde tilskudd når vilkår for avkorting foreligger (ettersom dette vil være mindre byrdefullt overfor tilskuddsmottaker). En kan tenke seg tilfeller hvor tilbakeholdelse av tilskudd kan bli aktuelt dersom noen uaktsomt har gitt feilaktige opplysninger, jf. første ledd, men de mest praktiske tilfellene vil nok knytte seg til tilfeller hvor noen driver sin virksomhet i strid med lover eller forskrifter for reindriftsnæringen, jf. annet ledd. Tilbakeholdelse av tilskuddsmidler vil da kunne iverksettes inntil regelverksbruddet opphører, og vil skape et oppfyllellespress. Bestemmelsen kan derfor benyttes selv om tilskuddsmottaker var i god tro.

Det følger av første ledd at tilskuddet kan avkortes helt eller delvis i de tilfeller der tilskuddsmottaker uaktsomt eller forsettlig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknaden, som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet. I de tilfeller foretaket har gitt uriktige opplysninger i aktsom god tro, kan

avkorting ikke finne sted. Det stilles imidlertid strenge krav til tilskuddsmottakers aktsomhet.

I henhold til annet ledd kan tilskuddet også avkortes dersom tilskuddsmottaker etter Reindriftsforvaltningens vedtak driver eller har drevet sin virksomhet i strid med lover eller forskrifter for reindriftnæringen. Bestemmelsen har som formål å påvirke tilskuddsmottaker til å legge om til en lovlig drift samt å markere at staten ikke ønsker å støtte ulovlig virksomhet».

9.1.1 Om simpel uaktsomhet

Når det skal vurderes om tilskuddsmottaker har opptrådt uaktsomt (simpel uaktsomhet) er dette en vurdering av om vedkommende person har opptrådt i strid med hva en alminnelig aktsom person i samme situasjon og stilling ville gjort. Dette er en objektiv vurdering, der man setter opp en norm for hva en alminnelig aktsom næringsdrivende ville gjort i samme situasjon, og sammenlignet denne med handlingene til den aktuelle tilskuddsmottaker.

I norsk rett er det skjerpet aktsomhetskrav når det er næringsdrivendes opptreden som skal vurderes. Det forventes blant annet at næringsdrivende setter seg inn i og holder seg oppdatert på lovverk og regler som gjelder for hans eller hennes næringsutøvelse. Dette gjelder regler om tilskudd, skatt, reintall mv. Ved vurdering hvorvidt opptreden var aktsom må saksbehandler foreta avveining av forskjellige hensyn, for eksempel hensyn til dyrevelferd, klimatiske forhold osv. Det må også ses hen til tidligere praksis der aktsomhetskravet er blitt vurdert.

9.1.2 Om grov uaktsomhet og forsett

I de tilfeller der myndighetenes reaksjon er betinget av at uaktsomheten er grov, må dette vurderes særskilt. Vurderingen av om tilskuddsmottaker har opptrådt grov uaktsomt skal gjøres på samme måte som vurdering av simpel uaktsomhet. Forskjellen her er graden av avviket.

Ved grov uaktsomhet dreier det seg om et markert avvik fra alminnelig handlemåte for en alminnelig aktsom person i samme stilling og situasjon. Også dette er en objektiv vurdering.

Vurderingen er den samme som for simpel uaktsomhet, og alle relevante momenter skal tas med.

Vurdering om forsett er en subjektiv vurdering som betyr at forvaltningen i den enkelte sak må sannsynliggjøre at tilskuddsmottaker ved sin handling må ha ment å ville tilegne seg en urettmessig utbetaling av tilskudd. Det må foreligge saklig årsakssammenheng mellom handlingen og den urettmessige utbetalingen.

I henhold til fvl § 25 er det skjerpet krav til begrunnelse til inngripende vedtak som for eksempel vedtak om avkorting og tilbakebetaling. Det anbefales derfor at saksbehandler heller vurderer forholdet opp mot uaktsomhetskravet, ettersom dette er en objektiv vurdering.

9.1.3 Når skal bestemmelsen i § 8 første ledd brukes?

Forskriftens § 8 første ledd er en «kan»-bestemmelse, noe som betyr at det hører under forvaltningens frie skjønn hvorvidt bestemmelsen skal benyttes. Vurderingen skal gjøres

på bakgrunn av avveining av momenter som forholdets art, hvor klanderverdig forholdet er, grad av uaktsomhet osv.

Vurderingen om hele eller deler av tilskuddet skal avkortes beror i utgangspunktet på et fritt skjønn, slik at det må foretas en konkret helhetsvurdering i hver enkelt sak. Graden av avkorting bør stige proporsjonelt med handlingens alvorlighet, men det må i tillegg også foretas vurdering av driftsøkonomiske konsekvenser for den aktuelle tilskuddsmottaker. For å ivareta likebehandling bør det ses hen til tidligere behandling av lignende saker.

9.2 Annet ledd

Hvis søker driver eller har drevet sin virksomhet i strid med lover og forskrifter for reindriftsnæringen, og det er blitt konstatert et slikt forhold ved reindrifftsmyndighetenes vedtak, kan hele eller deler av tilskuddet holdes tilbake til forholdet er rettet. Dette forutsetter at det er utvist forsett eller uaktsomhet med hensyn til den lovstridige virksomheten. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan hele eller deler av tilskuddet avkortes. Bestemmelsen er ny i forhold til tidligere gjeldende forskriften.

Bestemmelsen oppstiller tre kumulative vilkår (som alle må være oppfylt for at bestemmelsen i det hele tatt skal kunne anvendes):

- ✓ virksomheten må være i strid med lover og regler for reindriftsnæringen
- ✓ reindrifftsmyndighetene må ha fattet vedtak om at lov eller forskrift er overtrådt
- ✓ det foreligger nødvendig skyldgrad (uaktsomhet, grov uaktsomhet eller forsett).

9.2.1 Virksomhet i strid med lover og regler for reindriftsnæringen

Det er kun brudd på lover og forskrifter for reindriftsnæringen som kan begrunne tilbakehold av tilskudd og avkorting. Hvis tilskuddsmottaker driver sin virksomhet i strid med andre lover og forskrifter, som ikke har betydning for søknaden om tilskudd, jf § 8 første ledd, slik at selskapet eller privatpersonen ikke har gitt uriktige eller mangelfulle opplysninger som resultat av lovbrudd, må Landbruksdirektoratet benytte seg av andre virkemidler.

Slike virkemidler er de kontrolltiltak som er beskrevet i forskriftens § 6. Eksempler på situasjoner som kan utløse anvendelse av § 8 annet ledd er at søker er en reieneier som har fått vedtak om pålegg om forholdsmessig reduksjon og ikke oppfylt dette vedtaket, at det ikke er levert melding om reindrift for søkers siidaandel mv.

9.2.2 Vedtak om at lov eller forskrift er overtrådt

Videre må det være fattet et gyldig vedtak av reindrifftsmyndighetene som konstaterer at lov/forskrift er overtrådt av tilskuddsmottaker. Da forvaltningslovens utgangspunkt er at forvaltningsvedtak kan iverksettes straks, vil ulovlig forhold i henhold til forvaltningsvedtak foreligge selv om det aktuelle vedtaket er påklaget, med mindre det er blitt gitt utsatt iverksettelse etter fvl § 42.

Tilbakehold av tilskuddet kan kun gjøres inntil det ulovlige forholdet er rettet. Det betyr at gamle vedtak fra reindrifftsmyndighetene med pålegg om retting, som er oppfylt, ikke kan tjene som grunnlag for avkorting eller tilbakehold.

Til vurdering av skyldkrav og adgang til å avkorte deler eller hele beløpet/tilbakehold av tilskuddet, vises til vurdering under § 8 første ledd.

9.2.3 Annet ledd annen setning

Annen setning forutsetter grov uaktsomhet eller forsett. I henhold til denne bestemmelsen vil ikke tilskuddsmottaker ha sjanse for å rette opp forholdet – tilskuddet avkortes med en gang. Ved vurdering hvorvidt opptreden var grov uaktsom må saksbehandler foreta vurdering mot en aktsomhetsnorm, jf vurdering til § 8 første ledd. Forskjellen her er graden av avvik.

Avgjørelse om å avkorte tilskudd er et enkeltvedtak, jf fvl § 2. Reglene i forvaltningslovens kap. IV-VI kommer til anvendelse.

10. Til § 9 – Innkreving av tilbakebetalings- eller avkortingsbeløp

Bestemmelsen i § 11 tilsvarer bestemmelser om innkreving i andre forskrifter om tilskudd innen reindrift. I merknader til tilsvarende bestemmelse i forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag § 12 første og tredje ledd er det sagt følgende:

«Første ledd fastslår at tilbakebetalingsbeløp eller avkortingsbeløp kan kreves tilbakebetalt eller motregnes i senere tilskuddsutbetalinger. Paragrafen tilsvarer bestemmelser i andre tilskuddsforskrifter innenfor Landbruks- og matdepartementets forvaltningsområde.

Tredje ledd hjemler adgangen til å kreve renter tilsvarende den til enhver tid gjeldende forsinkelsesrenten. Der tilskuddsmottakeren har vært i god tro angående feilutbetalingen, pålegges det ingen rente på tilbakebetalingskravet. I tilfeller hvor foretaket burde ha forstått at tilskuddet måtte betales tilbake, løper rentene fra tilbakebetalingskravet kom frem til mottaker, mens det der foretaket har vist grov uaktsomhet eller forsett, kan det kreves renter fra utbetalingstidspunktet for det urettmessige tilskuddet».

10.1 Første ledd

Første ledd omhandler tilfeller der utbetaling har skjedd i strid med vilkårene for tilskudd.

10.1.1 Forutsetninger for innkreving

For at tilbakebetaling skal kunne kreves, må vedtaket om innvilget tilskudd omgjøres etter fvl § 35. Dette betyr at tilskuddsmottaker må motta forhåndsvarsel etter fvl § 16 med frist for uttalelse. Videre må vilkår for omgjøring etter fvl § 35 være oppfylt.

Dersom feilen avdekkes etter at underretning om vedtaket er kommet frem til søker, vil en omgjøring til ugunst for søker normalt være avhengig av at vedtaket regnes som ugyldig, jf fvl § 35 første ledd bokstav c.

Vedtaket kan også omgjøres til skade for søker selv om det ikke er ugyldig, hvis det har gått mindre enn tre uker siden vedtaket ble sendt, og hensyn til andre privatpersoner eller offentlige interesser tilsier det, jf fvl § 35 annet ledd. I sistnevnte tilfelle må melding om omgjøring sendes søker innen tre måneder etter at vedtaket om tilskuddsutbetaling ble sendt, jf fvl § 35 annet ledd.

I tilfellene der vedtaket om utbetaling bygger på feil faktaopplysninger eller mangler hjemmel, vil vedtaket som hovedregel være ugyldig etter alminnelige forvaltningsrettslige

prinsipper. Det må likevel foretas en konkret vurdering av om vedtaket er ugyldig etter den ulovfestede ugyldighetslæren. Det er en henvisning til denne i fvl § 35 siste ledd. Ugyldighetslæren omfatter innholdsmangler, tilblivelsesmangler og skjønns­mangler. Saksbehandler bør konsultere med en jurist før slik vurdering foretas.

Hvis det foreligger en saksbehandlingsfeil i saken, må saksbehandlingsfeilen ha hatt bestemmende virkning på vedtakets innhold, jf fvl § 41. Det vil si at vedtaket ville ha blitt annerledes hvis saksbehandlingsfeilen tenkes borte.

Omgjøring av vedtaket om tilskudd og krav om tilbakebetaling av urettmessig utbetalt tilskudd er to separate enkeltvedtak. Det er knyttet klageadgang til hvert av vedtakene, noe tilskuddsmottaker må opplyses om. Som oftest gjøres disse vedtakene i samme vedtaksbrev.

10.1.2 Om motregning

Første ledd angir en selvstendig hjemmel til motregning i fremtidige tilskuddsutbetalinger. Det betyr at forvaltningen ikke trenger å gå veien om ulovfestede motregningsregler i pengekravsretten.

For øvrig må imidlertid vilkårene i den ulovfestede motregningslæren foreligge. Vil­kårene er følgende:

- ✓ Hovedkrav og motkrav må bestå mellom samme parter.
- ✓ Motkravet må være forfalt.
- ✓ Frigjøringstiden for hovedkravet må være kommet.
- ✓ Motkravet må være et rettslig krav – det må være fattet et vedtak om avkorting/tilbakebetaling mv.

Generelt er det enklere å motregne fremfor å kreve et beløp tilbakebetalt. Forvaltningen slipper også kostnader med evt. inkasso og tvangsinndrivelse av krav.

Dersom det foretas motregning må vedtaket om utbetaling av tilskudd omgjøres, se avklaring ovenfor. Beslutning om motregning er ikke enkeltvedtak og kan ikke påklages. Det må imidlertid alltid sendes motregningserklæring før motregning foretas. Erklæring kan ikke sendes før kravet på tilbakebetaling av tilskudd er forfalt. Det betyr at Landbruksdirektoratet må først sende faktura på tilbakebetaling, og kan kun erklære motregning hvis faktura ikke blir betalt innen forfall.

10.2 Annet ledd

Bakgrunnen for denne regelen er at det skal være lite attraktivt for tilskuddsmottaker å ta sjansen på å beholde et uberettiget beløp inntil det eventuelt blir krevd tilbake. Regelen søker også å forhindre at feilutbetalinger skjer, ettersom risikoen for å bli ilagt renter skal skjerpe søkers aktsomhet ved utfylling og innlevering av søknad om tilskudd.

Selv om rentefoten fastsettes på samme måte som i lov om renter ved forsinket betaling, har forskriftens § 9 annet ledd videre adgang til å kreve rente, enn forsinkelsesrentelovens hovedregel i § 2, der renter først begynner å løpe ved forfall.

10.2.1 Om aktsomhetskravet

Vilkåret «*aktsom god tro*» er et innarbeidet juridisk begrep. Vurderingen er objektiv og ligner til dels på vurderingen om en tilskuddsmottaker har opptrådt uaktsomt. Vurderingstemaet er om tilskuddsmottaker kjente eller burde kjenne til at utbetalingen av tilskuddet var urettmessig, det vil si at tilskuddsmottaker ikke hadde krav på utbetalingen.

Når det skal vurderes om tilskuddsmottaker har opptrådt uaktsomt (simpel uaktsomhet) er dette en vurdering av om vedkommende har opptrådt i strid med hva en alminnelig aktsom person i samme situasjon og stilling ville ha gjort. Dette er en objektiv vurdering, der man setter opp en norm og sammenligner denne med handlingene til den aktuelle tilskuddsmottakeren.

I normen for hva en alminnelig aktsom representant for bedriften som bekoster frakt av rein plikter å gjøre, sees det hen til pliktene og rettighetene som fremgår av forskriften. Bedriften som bekoster frakt av rein er en profesjonell part, slik at aktsomhetskravet høynes. Det forventes blant annet at den som søker om frakttilskudd setter seg inn i og holder seg opdatert på lovverk og regler som gjelder bedriftens næringsutøvelse. Dette gjelder regler om tilskudd, skatt, rapportering mv.

10.2.2 Om grov uaktsomhet og forsett

Vurderingen av om tilskuddsmottaker har opptrådt grovt uaktsomt skal foretas på samme måte som ved simpel uaktsomhet. Forskjellen her er graden av avviket. Ved grov uaktsomhet dreier det seg om et markert avvik fra alminnelig handlemåte for en alminnelig aktsom person i samme situasjon. Også dette er en objektiv vurdering. Graden av avvik må vurderes opp mot avvikets art og omfang. Hva har tilskuddsmottakeren gjort, hvor lenge har det pågått, hvor stort avvik representerer handlingen fra det som forventes av profesjonsutøvere i samme yrkesgruppe mv.

Når det skal vurderes om tilskuddsmottaker har opptrådt forsettlig er dette en subjektiv vurdering. Dette betyr at forvaltningen i den aktuelle sak må sannsynliggjøre at vedkommende ved sin handling må ha ment å ville tilegne seg en urettmessig utbetaling av tilskudd. Saksbehandleren må sette seg i tilskuddsmottakers sted og vurdere hva den aktuelle tilskuddsmottaker mente å gjøre ved sine handlinger. En vurdering av forsett er en psykologisk vurdering.

I henhold til fvl § 25 krever dette en svært nøye vurdering og begrunnelse, samtidig som det er svært krevende. Det anbefales derfor at saksbehandler ikke anvender regelen om forsett, men heller vurderer forholdet opp mot kravet om grov uaktsomhet, ettersom det siste forutsetter en objektiv vurdering.

11. Til § 10 - Klageadgang

Vedtak som er fattet med hjemmel i forskriften kan påklages etter forvaltningslovens regler i lovens kapittel VI.

De som søker om frakttilskudd skal opplyses om klageadgang når det fattes vedtak om:

- ✓ avslag på tilskuddssøknad
- ✓ avvisning av søknad som ufullstendig eller for sent fremkommet

- ✓ avslag på grunn av manglende dokumentasjon som ikke er sendt innen tilleggsfristen
- ✓ delvis innvilgelse av søknad om tilskudd
- ✓ omgjøring av utbetalingsvedtaket
- ✓ vedtak om tilbakebetaling.

Orientering om klageadgang skal inneholde opplysninger om klagefrist og adresse hvor klagen kan sendes.

12. Sanksjonsmuligheter

I tillegg til å ta i bruk bestemmelsene om avkorting og tilbakebetaling, har Landbruksdirektoratet adgang til å anmelde straffbare forhold som er knyttet til tilskuddsutbetalingen.

Anmeldelse av straffbare forhold, som vanligvis vil være simpelt eller grovt bedrageri, foretas i samsvar med retningslinjer for anmeldelser som er utarbeidet av Landbruksdirektoratets sanksjonsforum. Retningslinjene vil bli lagt ut etter at de er blitt ferdigstilt og godkjent. Det er viktig at saker om anmeldelser behandles av en jurist.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Tone Frantzen Seppola
seksjonssjef

Elena Guttormsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.